

kettő az őskereszténység két ideális szentjét: a vértanút és a szűzet ünnepli. Szent Bernát pedig azt mondja, hogy három vértanút ünnepel az Egyház. Az első, Szent István, vértanu volt valóságban is, meg akaratával is (*facto et voluntate*); a második, Szent János, csak akaratával, de még az olajbafőzéstől és a valódi vértanuhaláltól megóvta az Isten (*non facto, sed voluntate*). A harmadik, az aprószentek serege, valósággal vértanu volt, de akarata ellenére (*facto, sed non voluntate*).

December 26: Szent István első vértanu.

(Stációk-templom: Szent István temploma a Mons Coeliuson.)

Szent István a hét első diákonus egyike. Legelőször szenvedett vértanúságot Krisztusért, mint a szentlecke leírja. Ünnepe nem előre elgondolt terv szerint, hanem a történeti fejlődés szerint került Karácsony második napjára. De az isteni gondviselésnek tanítása rejlik ebben számunkra, mely sokszor a látszólagos véletlenekben nyilvánul meg. Mintha csak arra készítené elő, hogy Krisztus követésének útja a vértanúság útja. Vegyük fel keresztünket és legyünk készek vérünk hullásával is megmutatni a betlehemi kisded iránt való szeretetünket, akkor leszünk az ő igazi követői.

Bevonulásra. (Zs. 118, 23, 86, 23.)

Msszeültek a fejedelmek és ellenem szóltak: s a gonoszok üldöztek engem: segíts meg, Uram, Istenem, mert szolgád megismerte igazságodat. (Zs. u. a. 1.) Boldogok, akiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak. *V.* Dicsőség.

Könyörgés. Add meg nekünk, kérünk, Urunk, hogy kövessük, amit tisztelünk, és így megtanuljuk ellenségeinket is szeretni, mert annak születését ünnepeljük, aki üldözőiért is tudta kérni a mi Urunkat, Jézus Krisztust, a te Fiaidat: Ki veled.

Introitus. (Ps. 118, 23, 86 et 23.)

Sedérunt principes, et adversum me loquebantur: et iniqui persecuti sunt me: adjuva me, Dómine Deus meus, quia servus tuus exercebatur in tuis justificatióibus (Ps. ibid., 1). Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. *V.* Glória Patri.

Orátio. Da nobis, quaesumus, Dómine, imitari quod colimus: ut discamus et inimicos diligere; quia ejus natalitia celebrámus, qui novit étiam pro persecutoribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

(2. könyörgés: megemlékezés karácsonyról, 111. 1.)

Az ünnep nyolcadán :

Könyörgés. Mindenható Örök Isten, aki Szent István levita véreben a vértanaság első gyümölcsét megszentelted, add, hogy ő legyen a mi közbenjárónk, aki üldözödiért is könyörgött a mi Urunk Jézus Krisztusnál, Fiadnál: Ki ved él és uralkodik a Szentlélek Istennel együtt.

(2. és 3. könyörgés ugyanaz, mint dec. 30-án, 131. l.)

Szentlecke az Apost. Cselekedeteiből. (6, 8-10; 7, 54-59.)

Ama napokban: István, ki telve volt malaszttal és erővel, csodákat és nagy jeleket művel vala a nép között. Felléptek azonban némelyek abból a zsinagógából, melyet a libertinusokénak, a cireneiekének, az alexandriaiakénak és azokénak neveznek, kik Ciliciából és Ázsiából valók, s vitatkoznak vala Istvánnal: de nem tudnak vala helytállani a bölcsesség és Lélek előtt, aki szól vala. Amikor ezeket hallották, megdühödtek szívükben és fogukat csikor-gatják vala rája. Ő azonban tele Szentlélekkel, föltekintvén az égre, látá az Isten dicsőségét és Jézust Istennek jobbjá felől állani. S megszólalt: Íme nyitva látom az eget és az Ember fiát állani az Isten jobbjá felől. Erre ők fennhangon kiáltván befogták fülüket és egy

Orátio. Omnipotens sempitérne Deus, qui primitias Mátyrum in beati Levitae Stéphanii sanguine dedicásti: tribue, quaesumus; ut pro nobis intercessor existat, qui pro suis étiam persecutoribus exorávit Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum.

Lectio Actuum Apostolorum (6, 8-10; 7, 54-59.)

In diébus illis: Stéphanus plenus grátia et fortitudine, faciébat prodigia et signa magna in pópulo. Surrexérunt autem quidam de synagóga, quae appellátur Libertinórum, et Cyrenénsium, et Alexandrinórum, et eórum, qui erant a Cilicia, et Asia, disputántes cum Stéphanó: et non póterant resistere sapiéntiae et Spirítui, qui loquebátur. Audiéntes autem haec, dissecabántur córdibus suis, et stridébant déntibus in eum. Cum autem esset Stéphanus plenus Spirítu Sancto, inténdens in caelum, vidit glóriam Dei, et Jesum stantem a dextris Dei. Et ait: Ecce video caelos apértos, et Filium hóminis stantem a dextris Dei. Exclamántes autem voce magna continuérunt aures suas, et ímpetum fecérunt unánimiter in eum. Et eji-

akarattal reá rohantak. Azután kihurcolván őt a városon kívülre, megkövezék: a tanuk pedig letették ruháikat egy ifjú lábához, akit Saulnak hívnak vala. És kövezék Istvánt, ki könyörögvén mondá: Úr Jézus, vedd magadhoz lelkemet. Mikor pedig térdre esett, fennhangon kiálta, mondván: Uram, ne tulajdonítsd ezt nekik bűnül. S ezt mondván elaludt az Úrban.

Atvonulásra. (Zs. 118, 23, 86.) Összcűltek a fejedelmek és ellenem szóltak: s a gonoszak üldöztek engem. *Ű.* Segíts meg, Uram, Istenem: szabadíts meg irgalmasságodért.

Alleluja, alleluja! *Ű.* (Ap. cs. 7, 56.) Nyitva látom az eget és Jézust állani az Isten jobbjára felől. Alleluja!

✠ **A szent evangélium szakasza** Szent Máté szerint. (23, 34-39.)

Az időben: Mondá Jézus az írástudóknak és farizeusoknak: Azért íme küldök hozzátok prófétákat, bölcseket és írástudókat. Némelyeket majd ezek közül megöltök és keresztre feszíttek, másokat közülük megostoroztok zsinagógáitokban és városról-városra üldöztök: hogy rátok szálljon minden igaz vér, melyet kiontottak a földön az igaz Ábel vére-től Zakariásnak, Barakiás fiának véreig, kit megölte-

ciéntes eum extra civitatem, lapidábant: et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabátur Saulus. Et lapidábant Stéphanum invocántem, et dicéntem: Dómine Jesu, súscipe spiritum meum. Pósisit autem génibus clamávit voce magna, dicens: Dómine, ne státuas illis hoc peccátum. Et cum hoc dixisset, obdormívit in Dómino.

Graduale. (Ps. 118, 23 et 86.) Sedérunt príncipes, et advérsum me loquebántur: et iníqui persecúti sunt me. *Ű.* Adjuva me, Dómine Deus meus: salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Allelúja, allelúja. *Ű.* (Act 7, 56.) Vídeo caelos apértos, et Jesum stantem a dextris virtútis Dei. Allelúja.

✠ **Sequéntia sancti Evangélii** secúndum Matthaëum. (23, 34-39.)

In illo témpore: Dicébat Iesus scribis et pharisaeis: Ecce ego mitto ad vos prophétas, et sapiéntes, et scribas et ex illis occidétis et crucifigétis, et ex eis flagellábitis, in synagógis vestris, et persecúmini de civitate in civitatem: ut véniat super vos omnis sanguis iustus, qui effúsus est super terram, a ságuine Abel iusti usque ad ságuinem Zachariae, filii Barachiae, quem occidístis inter tem-

tek a templom és oltár között. Bizony mondom néktek, rájön mindez erre a nemzedékre. Jeruzsálem, Jeruzsálem! mely megöli a prófétákat és megkövezed azokat, kik hozzád küldettek; hányszor akartam egybegyűjteni flaidat, mint ahogy a tyúk egybegyűjti csibéit szárnyai alá és te nem akartad! Íme, pusztán hagyatik nektek a ti házatok. Mert mondom néktek: nem láttok engem mostantól, mígnem mondjátok: Áldott, aki az Úr nevében jön.

plum et altáre. Amen dico vobis, venient haec ómnia super generatiónem istam. Jerúsalem, Jerúsalem, quae occidis prophétas, et lapidas eos, qui ad te missi sunt, quótiés vólui congregáre filios tuos, quemádmódu gallína cóngregat pullos suos sub alas, et noluiisti? Ecce relinquétur vobis domus vestra desérta. Dico enim vobis, non me vidébitis ámodo, donec dicátis: Benedictus, qui venit in nómine Dómini.

Credo ma van, az ünnep nyolcadán elmarad.

Felajánlásra. (Ap. cs. 6, 5; 7, 59.) Kiválaszták az apostolok István levitát, kit eltöltött a hit és a Szentlélek, akit a zsidók megkövezték, míg ő könnyörögvén mondá: Úr Jézus, vedd magadhoz lelkemet, alleluja!

Offertorium. (Act. 6, 5 et 7, 59.) Elegérunt Apóstoli Stéphanum Levítam, plenum fide et Spíritu Sancto: quem lapidaverunt Judaei orántem, et dicéntem: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum, alleluja.

Csendes imádság. Fogadd el, Urunk, ez adományokat szenteidről való megemlékezésésként, hogy amint őket a szenvedés dicsőkké tette, úgy minket áldozatkészségünk ártatlannokká tegyen. A mi Urunk.

Secreta. Súscipe, Dómine, múnera pro tuórum commemoratióne sanctórum: ut, sicut illos pássio gloriósus effécit; ita nos devótió reddat innócuos. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

(A 2. csendes imádság megemlékezés karácsonyról, 113. l.)

(Az ünnep nyolcadán a 2. és 3. csendes imádság ugyanaz, mint december 30-án, 132. l.)

Prefáció a karácsonyi, 561. l.

Áldozásra. (Ap. cs. 7, 56, 59, 60.) Nyitva látom az eget és Jézust állani az Isten jobbjá felől. Úr Jézus,

Communio. (Act. 7, 56, 59 et 60.) Vídeo caelos apértos, et Jesum stantem a dextris virtútis Dei: Dómine

vedd magadhoz lelkemet és ne tulajdonítsd ezt nekik bűnül.

Áldozás utáni imádság.
Segítsenek rajtunk, Urunk, a magunkhoz vett misztériumok és Szent István vértanud közbenjárására örök oltalommal erősítsenek meg. A mi Urunk.

(2. áldozás utáni imádság: megemlékezés Karácsonyról, 113. l.)
(Az ünnep nyolcadán a 2. és 3. áldozás utáni imádság ugyanaz, mint dec. 30-án, 132. l.)

Jesu, accipe spiritum meum, et ne státuas illis hoc peccatum.

Postcommunio. Auxilién-
tur nobis, Dómine, sumpta mystéria: et, intercedente beáto Stéphano Mártire tuo, sempitérna protectióne confirmet. Per Dóminum.

December 27: Szent János apostol és evangélista.

(Stációs-templom: Sancta Maria Major bazilika.)

Szent János dicsőségéből semmi sem hiányzik: *apostol* (az Úr legkedvesebb tanítványa), *evangélista* (a legmagasabban szárnyaló tanubizonyosságot ő hagyta ránk a testté vált Igéről, ezért a jelképe a sas), *próféta* (aki a Titkos Jelenéseket látta és leírta), *szűz* és *vértanu* (bár a forró olaj nem ártott neki, melyben ki akarták végezni). Ezeken felül a Szűzanya gondozója az Úr Jézus halála után. (Ezért van az ő templomában a stáció.) Karácsonyi ünnepkör gondolatában élve: valljuk meg mi is minden tettünkkel a testté vált Igét.

Bevonulásra. (Sirák. 15, 5.)

Agyülekezetben megnyitotta ajkát és betöltötte őt az Úr a bölcsesség és értelem lelkével s a dicsőség ruháját adta reá. (Zs. 91, 2.) Jó dolog az Urat dicsérni és nevednek, Fölséges, éneket zengeni. *V.* Dicsőség az Atyának.

Könyörgés. Világosítsd meg, Urunk, kegyesen Egyházadat, hogy apostolodnak és evangélistádnak, Szent Jánosnak tanai által fölvilágosítva, az örök

Introitus. (Eccli. 15, 5.)

In médio ecclésiæ aperuit os ejus: et implevit eum Dóminus spiritu sapiéntiæ, et intellectus: stolam glóriæ induit eum. (Ps. 91, 2.) Bonum est confiteri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. *V.* Glória Patri et Filio et Spiritui Sancto.

Oráció. Ecclésiám tuam, Dómine, benignus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangélistæ illumináta doctrinis, ad dona pervéniat sempitérna. Per